

Rek. 21 & 22/2016/holdbart D 2017

Tidligere nummer	1657/holdbart
Behandles i	Utvalget for et bærekraftig Norden

Utvalget for et bærekraftig Nordens betenkning over
Felles nordisk innsats for en giftfri hverdag

Forslag

Utvalget for et bærekraftig Norden foreslår at

Nordisk råd etter avsluttet politisk dialog anser Rek. 21 & 22/2016, *Felles nordisk innsats for en giftfri hverdag*, som ferdigbehandlet

Bakgrunn

Nordisk råds velferdsutvalg og holdbarhetsutvalget ble i 2016 enige om å fremlegge et forslag til rekommandasjon om giftfri hverdag. Forslaget ble vedtatt på sesjonen i København i november 2016. Forslaget bygger på en konferanse som ble avholdt i Stortinget i 2015, en omfattende høring og dialog med flere fagpersoner. Utgangspunkt for forslaget er at forskningen viser at Nordens befolkning kommer i kontakt med giftige kjemikaler i sin hverdag, og disse kjemikaler finnes i mange produkter. EU, som har hovedansvar for regulering, klarer ikke å stramme opp reguleringen i takt med økt kunnskap om de alvorlige konsekvenser dette kan ha. Derfor mente Nordisk råd at det var behov for ytterligere felles nordisk innsats, som bygger på det velutviklede nordiske samarbeidet på dette området.

På septembermøtet 2017 behandlet Utvalget for et holdbart Norden en meddelelse fra både Nordisk ministerråd (til rekommandasjon 22/2016) og landenes regjeringer (rek. 21/2016). Utvalget kom frem til 4 av 8 at-satser var tilfredsstillende behandlet men etterlyste politisk dialog om følgende at-satser:

- Att i fellesskap att ta fram och sätta regler mot bruk av hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter som används för att konstruera golv-, vägg-, och in- nertaksektioner.
- Å utvikle og vedta en ordning som fremmer utfasing av uønskede kjemikaler ved at det utarbeides en offisiell nordisk liste over uønskede kjemikaler, og at det vedtas regler i hvert nordisk land som forplikter importører og produsenter til å opplyse om deres produkter inneholder stoffer som fremkommer på den nordiske listen.

- Å arbeide for endringer av EU lovgivning med sikte på å unngå en situasjon hvor kjemikaler som blir regulert intern i EU/EØS fritt kan importeres i produkter fra ikke EU/EØS-land.
- At Nordisk ministerråd utreder muligheten for å sette nasjonale regler om anvendelsen av kjemikaler og hormonforstyrrende stoffer i tilfeller hvor EU regelverk vurderes mangelfull.

Politisk dialog

Den 1. november 2017 hadde Utvalget for et holdbart Norden møte med de nordiske miljøministre for å diskutere de 4 utestående at-satser i henholdsvis rek. 21 og rek. 22 fra 2016.

Fra ministrenes side ble det opplyst at den første prioritet er å påvirke EUs regelverk, men man utelukker ikke at man gjør noe nasjonalt hvis det oppstår ny utfordringer. Flere nordiske land har gjort den erfaring handlingsfrihet i forhold til EU er begrenset. Det mest effektive er en global regulering og Norden arbeider sammen globalt når det er hensiktsmessig. Nordisk samarbeid har historisk sett vist seg effektivt i forhold til å påvirke europeiske og globale prosesser for å fremme bedre regulering.

Ministrene ga uttrykk for støtte til at-satsen om å presse på for at kjemikaler som blir regulert intern i EU/EØS, ikke fritt kan importeres i produkter fra ikke EU/EØS-land. Nylig handelsavtale med Canada ventes ikke å svekke muligheten til dette.

I forhold til forslaget om en nordisk liste over kjemikaler fremhevet ministrene at det finnes en liste (SIN-listen), som består av en database for kjemikalier som høyst sannsynlig vil bli forbudt eller underlagt restriksjoner innen nærmeste fremtid. SIN-listen er ikke underlagt noen lovkrav, men utarbeidet av *ChemSec*, en ikke-statlig organisasjon lokalisert i Gøteborg. I tillegg finnes det i Sverige BASTA-listen som registrer bygg-produkter, som klarer krav i forhold til miljø og helse. Det ble uttrykt tvil om at en nordisk liste, som Nordisk råd anbefaler, kunne ha større effekt enn de eksisterende lister. Det ble også opplyst at Sverige snart vil åpne et senter for å hjelpe små og mellomstore foretak til å substituere farlige kjemikaler med bedre alternativ.

Ministrene gjorde oppmerksom på RHOS-direktivet (direktiv 2011/65/EU av 8. juni 2011 som begrenser anvendelsen av visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk utstyr) og som regulerer anvendelsen av farlige kjemikaler når det ikke finnes alternativ. Her er det tale om kontrollert bruk for å beskytte mennesker.

Utvalgets synspunkter/konklusjon

Holdbarhetsutvalget finner at den politiske dialog har vært nyttig men savner at de nordiske land sammen ikke i høyere grad visere europeisk lederskap i kampen mot giftfri hverdag. Hvis de nordiske land følger Sveriges eksempel, til eksempel i forhold til regulering om bygg-produkter, kunne de medvirke til mer effektiv beskyttelse av nordiske borgere og skape press på EU at arbeid for tilsvarende regulering på europeisk plan. At Sverige oppretter kunnskapscenter for å hjelpe små og mellomstore foretak til å substituere farlige kjemikaler, finner utvalget meget positivt. Samtidig er det bemerkelsesverdig at landene ikke vil følge Nordisk råds rekommandasjon å

danne et nordisk kunnskapssenter, som kunne yte tilsvarende tjeneste til hele Norden.

Utvalget finner det uheldig at landene og Nordisk ministerråd i så liten grad er imøtekommande overfor Nordisk råds rekommandasjon. Det vurderes dog ikke hensiktsmessig å fortsette arbeidet med rekommandasjonen. Utvalget anbefaler derfor at rekommandasjon 21/2016 og 22/2016 anses som ferdigbehandlet for Rådets del. Utvalget akter å arbeide videre for å fremme tiltak som bidrar til å sikre nordiske borgere, og ikke minst barn, en giftfri hverdag.

Stockholm, 24. januar 2018

Christian Poll (ALT)

Heidi Greni (Sp)

Ineqi Kielsen (S)

Ingalill Olsen (A)

Jan Erik Messmann (DF)

Karin Gaardsted (S), Næstformand

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Lars Tysklind (L), Formand

Pauli Trond Petersen (T)

Rasmus Ling (MP)

Richard Jomshof (SD)

Susanna Koski (saml)

Suzanne Svensson (S)

Thomas Finnborg (M)

Vilhjálmur Árnason (Sj.)